

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 19 Nisan 2022
Sayı : 3258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal devlet anlayışının bir gereği olarak kamu harcamalarının sürekli olarak artmasıyla beraber, kamunun giderek dünya üzerindeki en büyük alıcı haline gelmesi ve hatta küresel ekonomi politikalarını yönlendirmesi, kamu alımı sistemlerinin uluslararası standart kurallarla düzenlenmesi ve kontrol edilmesi mecburiyetini doğurmuştur.

Türkiye’de 2001 yılı başlarında ortaya çıkan ekonomik krizin ardından Dünya Bankası ve IMF ile yapılan anlaşmalarda kamu alımları alanında reform yapılarak, çağdaş standartlara uygun bir ihale mevzuatı hazırlanması bir kriter olarak yer alırken, 2000’li yılların başında başlayan kamu alımı mevzuatındaki reform çalışmaları, Avrupa Birliği uyum süreci ve Birleşmiş Milletler Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) Kamu Alımları Model Kanunu ilkeleri baz alınarak, şeffaflık ve rekabet adına değişiklikler öngören 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (KİK) ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu (KİSK) kabul edilmiş ve 22.01.2002 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ancak AKP’nin iktidara geldiği 2002 Kasım ayından bu yana 70 maddelik Kamu İhale Kanunu’nda 73 kez değişikliğe gidilerek, toplam 203 madde değişikliği yapılmıştır. Kamu ihaleleri, AKP iktidarı döneminde ilgili yasadaki değişikliklerin ardından şeffaflık, hesap verebilirlik ve denetim açısından tartışmalı bir duruma dönüşmüştür.

AB Komisyonunun 2021 Türkiye Raporu’ndaki “Kamu İhale Kanunu’na eklenen çok sayıda muafiyet, kamudaki şeffaflığı ve hesap verebilirliği sekteye uğratmaktadır. Kamu İhale Kanunu’nda yer alan önemli sayıda istisna, yolsuzluk için belirsiz bir alan yaratmıştır. Cumhurbaşkanı’nın doğrudan başkanı ve üyeleri atamakla yetkilendirilmesi, KİK bünyesindeki Kamu İhale Kurulu’nun işlevsel bağımsızlığını zedelemektedir. Tüm ihalelerin dörtte birinden fazlasına karşılık gelen pazarlık usulünün uygulanması geçtiğimiz dört yıl içinde ciddi bir artış göstermiştir. Bu usul kullanılırken, Kanun’daki belirli bir fıkra (Kamu İhale Kanunu 21/b maddesi), idarelerin söz konusu usulü uygularken rekabeti ve şeffaflığı sınırlandırmasına izin vermektedir” değerlendirmeleri dikkat çekicidir.

AKP dönemi kamu ihalelerinde, Kamu İhale Kanunu’nun “Pazarlık Usulü” başlıklı 21. Maddesinin “b” bendi madde gerekçesi kapsamı dışında kullanılmaya başlanmıştır. Kanunda belirtilen, “b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.” şartlarına rağmen bu maddenin ihalelerde kapsam dışı tercih edilmesinin şeffaflık ve rekabeti önleyerek kamu zararına yol açtığı görülmektedir.

Türkiye’de kamu ihaleleri ile sermaye birikimlerini katlayan ve AKP iktidarının gölgesinde büyüyen 5 firmaya sadece son 10 yılda KİK’in 21/b kapsamında 41 ihalede toplam 27 milyar 795 milyon TL kamu bütçesinden pay verilmiştir.

ncak 21/b kapsamında verilen ihaleler içinde havalimanı, demiryolu, HES, çevre yolu, yat limanı, metro bağlantısı, teknopark, finans merkezi, bölünmüş yol yapım işlerinin olması ihalelerin Kanunda belirtilen kapsam dışında ve yöntemin amacı dışında kullanıldığını göstermektedir.

Kamu ihalelerinde 21/b yönteminin kullanımı büyük ölçekli yatırımlarla sınırlı kalmamış, şeffaflık dışı bu yöntem bakanlıklar, belediyeler ve hatta İl Milli Eğitim Müdürlüklerine kadar kamu maliyesinin kılcal damarlarına kadar işlemiştir. Bu yöntemle bakanlıklar ve kamu kurumlarının araç kiralama, çevre düzenlemesi, mevsimlik çiçek, cep telefonu alımı, maddi ve manevi değerleri geliştirme gezileri, kamp organizasyonları, çay sunumu, kış bahçesi yapımı gibi işlerde de kullanılması kamu maliyesi açısından endişe vericidir.

Bu bağlamda Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesi kapsamında "pazarlık usulü" olarak tamamlanan ihalelerin kanuna uygunluğunun araştırılması, bu yöntemle yapılan ihalelerin yarattığı kamu zararının belirlenmesi, halkın vergilerinin kullanımında şeffaflık, hesap verilebilirlik ve denetim mekanizmalarının arttırılmasına yönelik önlemlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM iç tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Nurhayat Altan Kırıoğlu
Bursa

Tekin BİNGÖL
Ankara Milletvekili

Ömer Gökçe Gökçer
Ankara

Kadim Durmaz
Tokat Mr.

Nevşehir

Deniz YAYUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Abdullah Zülal
Adıyaman

Veli Ağababa
Malatya Mr.

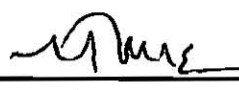
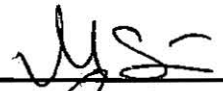
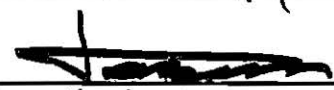
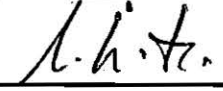
Baran KARAOĞLU
Sivas

Alihan
Tunali KAYAN
İzmir

Kamal İyibek
Samsun

3258 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mustafa Tunçer	Ankara	
Muhammed ŞEKER	ADANA	
³ Ali Şeker	İstanbul	
⁴ Cenk Çelik	Kocaeli	
Gamze TAŞCIER	ANKARA	
Mehmet ÖCKER	Burdur	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
Ali Hayrettin AKVERDİ	ANKARA	
Alişan Arslan	Mersin	
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

